

Järjestöjen kysymykset ja esitykset 2021

Sote -uudistuksen mahdollisen toteutumisen ja ikääntyvien määrän kasvun myötä olisi entistäkin tärkeämpää kehittää toimenpiteitä, joiden avulla on mahdollista ylläpitää ja kehittää ikääntyvien kaikenpuolista hyvinvointia. Uskomme oheisten aloitteiden vaikuttavan myönteisesti ikääntyvän väestön kaikenpuoliseen hyvinvointiin (terveyteen ja fyysisen, henkisen ja sosiaalisen toimintakyvyn ylläpitämiseen) ja siten siirtävän tarvetta ajautua kotihoidon, saati raskaampien hoitomuotojen piiriin. Pitkällä aikavälillä tuloksena olisi myös säästöä eri toimialojen kasvaviin kustannuksiin.

1. Määräaikaisesti, suunnitelmallisesti toteutettavat terveystarkastukset alkaen 68+ikäisistä (Sotet/tepa)

Nykytilan pulmana on vaikeus päästä tutun hoitajan/lääkärin vastaanotolle.

Tämän voisi toteuttaa esim. nimikkeellä **senioriseula tai senioritarkastukset.**

Alkutarkastuksen voisi suorittaa moniammatillinen ikääntyvän väestön terveys- ja toimintakykyä arvioiva gerontologiseen/ geriatriseen hoitoon perehtyneet työryhmä:

- o terveydenhoitaja (seurantatarkastukset vuosittain)
- o toiminta-/fysioterapeutti (seuranta yksilöllisen tarpeen mukaan)
- o sosiaalityöntekijä
- o ikäkausilaboratorio tutkimukset (vastaukset valmiina ennen lääkärintarkastusta)
- o lääkäri (suunnitelma toistuvista lääkärintarkastuksista tulisi laatia kunkin yksilöllisen tarpeen mukaan 1-3 vuoden välein)

Toimintamallin hyödyt

- monipuolinen tilannearvio paljastasi ”piilevät” toimintakyvyn vajeet (esim. muistiongelmät), sekä alkuvaiheessa olevat sairaudet (diabetes, Parkinsonin tauti, sydänsairaudet ym.)
- parantaisi palvelujen saatavuutta (oikea apua oikeaan aikaan)
- vältetään päällekkäisiä tutkimuksia
- -asiakkaalla olisi mahdollista asioida tutuksi tulevan terveydenhoitajan kanssa (lisää turvallisuuden tunnetta, luottamusta julkisiin palveluihin)
- osoittaisi kuinka paljon kyseisessä väestössä on niitä, joiden aiempi erikoissairaanhoidon seuranta on siirretty perusterveydenhuoltoon ja kuinka heidän sairaustilanteensa etenee
- auttaisi ennakoimaan kotihoitopalvelujen tarpeen kasvua, henkilöstötarvetta
- auttaisi ennakoimaan omaishoitoressurssien tarvetta
- auttaisi ennakoimaan tehostetun palveluasumisen hoitopaikka- ja henkilöstötarvetta
- ”terveemmät kuukaudet/vuodet” hillitsisivät sosiaali- ja terveystarveluon kustannusten nousua.

Vastaus:

2. Missä määrin espoolaisilla 68+ ikäisillä olisi halua/mahdollisuuksia käyttää sote - palveluja etänä (Sotet/tepa)

Esitetään kartoituksen laatimista. Kartoitus olisi mahdollista tehdä perustarkastuksen yhteydessä.

Etäpalvelut keventäisivät etenkin lääkärin, mutta myös muiden työntekijöiden työmäärää sekä tukisi perinteistä vastaanottoa (molempia tarvitaan)

Olisiko hankkeita varten mahdollista saada valtionavustusta?

Vastaus:

3. Omalääkärijärjestelmän palauttaminen perusterveydenhuoltoon (Sotet/tepa)

Espoossa kokeiltiin 80-luvun lopulla väestövastuiseen tiimityöhön perustuvaa omalääkärijärjestelmää (ns. Levike -hanke). Toteutus koettiin myönteiseksi ja toimintamallia siirrettiin sitten asteittain muille terveysasemille. Se sai laajempaakin julkisuutta ja osaltaan vaikutti valtakunnallisen Toimiva terveyskeskus -projektin syntymiseen vuosina 1990-1992. Sekä asiakkaat että työntekijät kokivat uuden toimintamallin myönteisenä.

90-luvun alkupuoliskon lama sekä terveydenhuollon vähenevien resurssien keskittäminen erikoissairaanhoidon ja työterveyshuoltoon vesittivät kuitenkin hyvin alkaneen kehityksen. Kuntien säästötavoitteet, uusien virkojen saamisen vaikeutuminen, täyttökierrot ym. vaikeuttivat uuden toimintamallin käyttöönottoa ja omalääkärijärjestelmästä jouduttiin asteittain luopumaan.

Nykyisin työterveyshuolto lisääntyneillä resursseillaan hoitaa työikäisten henkilöiden tavanomaisia sairauksia, jotka ovat usein yksittäisiä ja lievempiä. Työterveyshuolto on myös houkutelut paremmilla eduillaan aiemmin terveyskeskuksissa työskennelleet kokeneet yleislääkärit palvelukseensa. Myös erikoissairaanhoidon tilanne on resurssien saannin kannalta pysynyt hyvänä.

Julkisen puolen terveyskeskukset ovat tämän kehityksen myötä vaarassa muuttua ongelmakeskuksiksi, jonne muut haluavat työntää potilaat ja ongelmat, jotka ovat liian hankalia tai kalliita tehokkuuden ja tuotteistuksen logiikkaa noudattavassa palvelujärjestelmässä.

Esitettyjen arvioiden mukaan yksityiset sairaanhoitovakuutukset ovat yleistymässä. Niitä ostetaan entistä enemmän etenkin lapsille, mutta myös aikuisten vakuutusten suosio on kasvanut. Tämä vahvistaa jo pitkään jatkunutta eriarvoistavaa kehitystä, jossa terveyskeskus hoitaa huono-osaisimmat ja pitkäaikaissairaat. Muut käyttävät työterveyshuoltoa tai yksityisiä palveluita, joissa vastaanotolle pääsee huomattavasti nopeammin.

Esitetään: Espoon kaupunki käynnistää kehittämishankkeen, jossa perusterveydenhuollon tilanne, resurssit ja toimintatavat arvioidaan sekä hyödynnetään lähihistorian parhaita käytäntöjä. Esitämme lisäksi, että kaupunki kehittämishankkeen yhteydessä käynnistää kokeilun, jossa väestövastuuseen tiimityöhön perustuvaa omalääkärijärjestelmää ryhdytään kokeilemaan alkuvaiheissaan 70 v + väestönosaan sekä moniongelmaisiin, erilaista asiantuntemusta vaativiin asiakkaisiin.

Vastaus:

4. Matinkylän entisen terveysasemarakennuksen tulevaisuus (Sotet/tepa)

Matinkylän entinen terveysasemarakennus on jäänyt tyhjilleen. Kaupunki ei ole ainakaan julkisuuteen esittänyt mitään suunnitelmia talon tulevasta kohtalosta. Talon iän, kunnan ja arkkitehtonisen arvon huomioon ottaen esitämme, että taloa ei missään tapauksessa pureta. Olemme jo aikaisemmin esittäneet tiloihin joissakin Suomen kunnissa toimivien vanhusneuvoloiden mukaista vanhusneuvola. Sosiaali- ja terveystieteiden mahdollisesti yhdistyessä tulisi palvelupisteeseen luoda sosiaalipalveluiden, neuvonnan ja ohjauksen ohella myös viihtyisiä yhteisiä tiloja, joita vanhusjärjestöjen ohella myös muut alueen järjestöt voisivat hyödyntää.

Asukaslähtöisyyttä korostavan kaupungin periaatteiden mukaisesti tilojen käytön suunnitteluun tulisi ottaa mukaan myös asukkaiden edustus.

Vastaus:

5. Kuinka moni ikääntynyt on rokotettu koronaa vastaan? (Sotet/tepa)

Vastaus:

6. Kuinka moni on jäänyt tulematta korona -rokotuksiin ja, miten heidät saavutetaan? (Sotet/tepa)

Vastaus:

7. Elä- ja asu -seniorikeskukset (TYT)

Espoo on ikäpoliittisessa ohjelmassaan vuodelta 2016 päättänyt että toimiviksi osoittautuneita Elä ja Asu -seniorikeskuksia rakennetaan kaikkiin Espoon kaupunkikeskuksiin. Hankkeet eivät ole kuitenkaan edenneet alkuperäisten suunnitelmien ja päätösten mukaisesti.

Nyt Sote -uudistus on jälleen uudessa vaiheessa. Esitämme kaupungin päättävälle elimille, että seniorikeskusten aktiivinen suunnittelu käynnistettäisiin uudelleen ja erityisesti jo hankesuunnitteluvaiheeseen edenneen Matinkylän Elä ja Asu -seniorikeskuksen toteutusta kiirehdyttäisiin.

Vastaus:

8. Rantaraitin toteuttaminen nuottaniemen läntisessä osassa (TYT)

Uudistamme esityksemme, että kaupunki käynnistää pikaisesti toimenpiteet, joilla Matinkylän Nuottaniemen läntisin osa saadaan rantaraitin piiriin hyväksytyt asemakaavan ja alkuperäisen suunnitelman mukaisesti. Esteettömyyden kannalta pidämme hanketta keskeisenä. Kaikki esitykset rantaraitista luopumisesta tai vetämisestä katuosuuden kautta ko. osuudella on torjuttava.

Vastaus:

9. Joukkoliikenteen kehittäminen (TYT)

Joukkoliikenteessä tuntuvat bussivuorot olevan koko ajan muutosuhan alla – käyttäjän kannalta huonompaan suuntaan. Bussilinjoja lopetetaan niin, ettei kohta pääse mihinkään. Koko ajan pitää vaihtaa kulkuvälineestä toiseen ja sovittaa aikatauluja yhteen. Joukkoliikenteen hankaloittaminen johtaa siihen, että ihmiset siirtyvät käyttämään omaa autoa, jos sellainen on. Ikäihmisten alennuslippu olisi hyvä saada uudelleen käytännöksi. Harva 70+-vuotias matkustaa niin usein, että kausilipun ostamisesta on mitään etua/hyötyä. Bussivuorojen aikataulut pysäkkikohtaisina saatavana paperisena yhteispalvelupisteestä.

Vastaus:

10. Vanhusneuvosto ja Sote -uudistus (LU -hanke)

Millaisia tehtäviä vanhusneuvostolle jää SOTE uudistuksen toteutuessa?
Miten vanhusneuvosto on ennakoanut tulevaa tilannetta? Millaisia kokeiluja on käynnistetty?
Kuinka monta edustajaa Espoo saa tulevaan Länsi Suomen hyvinvointialueen vanhusneuvostoon? Miten heidät valitaan?

Vastaus:

11. Digipalveluille pitäisi olla vaihtoehtoja (Koha/hallinto ja kehittäminen - yksikkö/asiointi)

Kaikilla ei ole sähköisiä laitteita. Sähköposti on useimmalla eläkeläisyhdistysten jäsenellä. Jotenkin pitäisi luoda järjestelmä millä digiosaamattomat saisivat palveluja ja tietoa asioista.

Vastaus:

12. Viestinnän edistäminen (Sotet/vapa viestintä, Sotet/vapa Nestori, Koha/hallinto ja kehittäminen -yksikkö/asiointi)

Olisi hyvä pyrkiä tiedottamaan paremmin Seniorineuvonta Nestorin ja yhteispalvelupisteen mahdollisuuksista olla avuksi ikääntyneille eri asioissa.

Vastaus:

13. Olarin liikuntakeskuksen säilyttäminen (Sito/liikunta- ja nuorisopalvelut)

Esitetään, että liikunta- ja nuorisotoimi ei esitä liikunta- ja nuorisolautakunnalle aiemmin suunniteltua Olarin liikuntakeskuksen lakkauttamista, koska Olarin liikuntakeskus on useille, myös huonokuntoisille käyttäjille sopivalla etäisyydellä oleva tarpeellinen palvelu ja tila. Olarinmäeltä on monille vanhuksille kohtuuton matka liikuntatunnille Matinkylään ja hikisenä takaisin.

Vastaus: Asia on osa taloudellisesti kestävä Espoo- ohjelmaa ja tämä käsitellään syksyn aikana liikuntalautakunnassa.